

sonligheder, suveræne i deres Tænkning, deres Livsførelse og ogsaa i deres økonomiske Tilværelse. Det er vor Anklage mod det nuværende kapitalistiske Samfund, at det ikke tilstrækkeligt underbygger den politiske Frihed og den personlige Frihed med økonomisk Uafhængighed, men derved skal jeg i Dag ikke dvæle. Derom vil netop i Fremtiden Kampen komme til at staa, men Banen er nu fri og Vilkaarene for alle Anskuelser og Interesser lige. Den nye Grundlov kalder paa nye Vælgerskarer; den kalder paa de unge, som i stadig stigende Tal ved hvert ordinært Valg, der afholdes i den kommende halve Menneskealder, vil møde frem. Jeg haaber og tror paa, at disse unge Vælgerskarer vil tilføre vort politiske Liv noget af den Friskhed, det dristige Vovemod og ogsaa af den Idealisme og Offerwillie, som er Ungdommens skønneste Eje. Denne nye Grundlov kalder paa Kvinderne, og jeg udtaler Haabet om og Troen paa, at der dermed vil komme mere Medfølelse ind i det offentlige Liv og i det politiske Arbejde, som i Fremtiden mere og mere vil blive socialt Arbejde, den sociale Medfølelse og den Menneskekærlighed, der, saa vidt jeg kan skønne, har sit egentlige og dybeste Udspring i Moderkærligheden. Denne nye Grundlov kalder paa Tyendet, den hidtidige Pariakaste, dem, der hidtil i politisk Henseende var stillet udenfor Samfundet. Jeg haaber og tror paa, at der dermed vil komme flere Talsmænd for en Forbedring af deres Vilkaar, som lever i Skyggen. I 1849 fik vi den frie Forfatning forholdsvis let, vi tabte den igen i Aarene derefter og helt i 1866. Det er stundom vanskeligere at tilbageerobre, hvad der en Gang er tabt, end første Gang at erobre det. Kampen for Generobringen har været lang og haard og med mange skiftende Faser — jeg skal ikke dvæle derved i Dag —, men nu erobrer Folket sin gamle Ret tilbage, og hvad to Gange er vundet — saaledes som det er sket her —, tror jeg ingen Sinde kan eller vil tabes mere.

Povlsen: Straks ved Begyndelsen af de Forhandlinger, som nu har ført til, at vi inden ret længe her i Folketinget — forhaabentlig enstemmigt — vedtager Danmarks Riges nye Grundlov for derefter at gaa ud til Vælgerne for at bede dem om at sætte deres Segl under vort Værk, blev det slaet fast, at de Ændringer, som skulde søges gennemført, kun skulde gælde Sammensætningen af Rigsdagens

to Ting, Valgretten, og hvad dermed stod i nøjeste Forbindelse, og man har ogsaa under de Forhandlinger, som senere er førte, i det væsentlige holdt sig indenfor den Ramme, som hermed er angivet. Af Ændringer, der ligger udenfor denne Ramme, findes der kun ganske enkelte. Jeg skal nævne Ændringen i § 77, hvorom der fra første Færd var fuld Enighed, og hvorved man har fjernet en af den gamle Grundlovs stygge Pletter, og jeg skal nævne Ændringen i § 83, hvorved man grundlovsfæster, at Tvangsskolen ikke kan indføres i Danmark, men at Forældrene har Ret til selv at sørge for deres Børns Undervisning; ogsaa herom har der fra alle Sider været fuld Enighed.

Men skønt man altsaa har holdt sig indenfor disse Rammer, har der været stærke Ønsker fremme om Ændringer ogsaa udenfor disse Rammer, og jeg skal nævne enkelte af disse Ønsker. Der har været Ønske fremme om en Ændring i § 3, hvor den evangelisk-lutherske Kirke fastslaas som den danske Folkekirke. Der har været Ønske fremme om Ændring i § 5, hvor den danske Konge stilles som den eneste danske Borger, der ikke har Religionsfrihed, og der har været Ønske fremme om en Ændring i § 54, hvor der kræves Ed paa Grundloven af alle nyvalgte Medlemmer, skønt man fra alle Sider maa indrømme, at vi burde arbejde hen til, at alle Eder afløstes af højtidelige Løfter. Et af de sidste Ønsker, der er fremkommet om Ændringer udenfor Rammen og fremkommet fra det Parti, hvortil jeg hører, gjaldt § 18, hvor det slaas fast, at Kongen erklærer Krig og slutter Fred samt indgaar og ophæver Forbund og Handelstraktater. Det er ganske naturligt, at Verdenskrigen har fremkaldt Ønsker om en Ændring i denne Paragraf. Villien til at bevare Danmark absolut neutralt har imidlertid under Verdenskrigen givet sig til Kende fra alle Sider, fra Regeringens Side, fra alle Partiers Side her paa Rigsdagen og fra hele det danske Folks Side, og derfor kan man jo sige, at en saadan Ændring kunde synes overflødig. Men paa den anden Side, naar det er saaledes, at Neutraliteten er og altid vil vedblive at være Ledestjernen for Danmarks Udenrigspolitik, kan det synes urimeligt at opretholde en saadan Bestemmelse, som den, der findes i § 18, om, at Kongen erklærer Krig og indgaar Forbund. De Ønsker, der har været fremme om Ændringer udover den en Gang fastsatte Ramme, har alle været begrundede og for manges